HARRI NÄRHI

KUPARITALO

WSOY

Harri Närhi

KUPARITALO

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Kirjoittaja on saanut tukea Alfred Kordelinin Säätiöltä
ja Taiteen edistämiskeskukselta

© HARRI NÄRHI JA WSOY 2016
ISBN 978-951-0-41504-7
PAINETTU EU:SSA

I

ASIANAJAJA SARI BROSÉLIUS säästi vuokrakuluissa tuntuvasti, kun siirsi toimistonsa Kuparitaloon. Kaivosyhtiön entisen pääkonttorin tiloista hän sai kuusikymmentä neliötä puolella siitä summasta, jota maksoi Bulevardilla vain vähän suuremmasta huoneistosta. Silti itse rakennus pienen puiston laidalla oli aivan Helsingin ydinkeskustassa, helppo löytää ja lähellä kaikkea tärkeätä. Se vaikutti arvokkaalta ja samalla businesshenkiseltä, sisällä oli tilavat kaksoishissit ja toimistokäytävät erotettu portaikosta lasiovien taakse. Jokaisessa kerrosaulassa oli kävijöille tarkoitettu ajattoman tyylikäs sohvakalusto, kattoon upotetut, harkitusti suunnatut spottivalot ja lattiat luunvalkoista carraranmarmoria. Se kaikki teki talosta tinkimättömän asiallisuuden temppelin, joka vaati puhumaan vaimealla äänellä ja ainoastaan tärkeistä asioista, kuten rahasta.

Uransa alusta asti Sari Brosélius oli käsittänyt, että lakitoimiston pitää sijaita tietynlaisessa kiinteistössä mikäli asiakkaaksi aikovalle halutaan luoda vakuuttava ensivaikutelma. Sen vuoksi se ei voi toimia missään epämääräisessä, huonosti hoidetussa vuokrakasarmissa, jonka alakerrassa on hautaustoimisto viinakaupan naapurina ja porttikäytävässä piikittää itseään joku vauhkosilmäinen narkomaani. Asianomistajan pitää heti ulko-ovella ymmärtää olevansa tulossa vahvaan bunkkeriin, josta kä-

sin hän voi edustajansa avulla torjua hyökkäyksen, jonka kohteeksi on joutunut – tai ryhtyä johonkin omaan valloitussotaansa.

Juuri sellainen oli se kuparilla päällystetty kahdeksankerroksinen rakennus, jonka terävä ulkokulma kohosi kadun asfaltista korskeana kuin Titanicin keula Atlantista. Ulkovuorauksen paneelit olivat vuosikymmenien mittaan muuttuneet arkisen ruskeiksi ja niiden saumoihin oli kertynyt tuhansien sateiden esiin ruoskimaa myrkynvihreää hapetushometta, mutta yhä se näytti itsetietoiselta diivalta siinä pehmeälinjaisten, arkisten kortteleiden keskellä. Sen Töölönkadun puoleiselta ulkoportaalta oli näkymä kohti Kansallismuseota ja Eduskuntataloa, kai se oli aikanaan pystytetty tarkoituksella juuri siihen, menneen ja tulevan leikkauskohtaan.

Päivittäin Sari näki toimistokäytävänsä seinälle ripustetuissa vanhoissa valokuvissa talon menneen ajan loiston, kun julkisivun kupari vielä hehkui auringossa suorastaan evankelista valoa. Sen ylimaallisen vaikutelman pilasi kuitenkin pääoven päällä liehuva yhtiön lippu, johon oli valkoiselle pohjalle ommeltu naaraan tunnus, ympyrän alla risti. Ilmeisesti symbolin tarkoituksena oli ollut yhdistää Äiti Maa ja Outokumpu osakeyhtiö, vaikka lähinnä siitä tuli mieleen tussilla piirretty muutaman viivan vittu yleisen käymälän seinällä.

Omiin neliöihinsä neiti Brosélius sai väljästi sopimaan työhuoneen, keittiön ja erillisen neuvotteluhuoneen. Sitä varten hän teetti remontin, jonka kustannuksissa ei säästellyt, asianajotoimiston tuli olla hallitulla tavalla viihtyisä, mutta samalla tunnelmaltaan neutraali,

kalliin hotellisviitin oloinen. Sellaisen atmosfäärin saivat aikaan pastellinsävyiset, tapetoidut seinät ja ryhdikkäät, nuhraantumattomat huonekalut. Aulan pöydällä piti olla uusimpia lakialan julkaisuja eri kielillä ja pari sen aamuista sanomalehteä alleviivaamassa ajankohtaisuutta. Eikä vastaanoton tiloissa saanut olla mitään kevytmielisen kirjavia ruukkukukkia, vaan kookkaita viherkasveja, anopinkieliä, koristepalmuja ja peikonlehtiä. Ne loivat kalusteiden ympärille rauhoittavan siimeksen, jonne lain rattaiden alle jäänyt saattoi raahautua lepäämään ja saamaan lohtua.

Tulijan piti heti sisään astuttuaan uskoa, että hänen huolensa ovat ohi ja siitä hetkestä eteenpäin alkaisi voittojen tie. Sellaisen tunteen herättäminen ventovieraassa heti ensikäynnillä oli tarkoin harkittua taidetta, jossa jokainen seikka oli tärkeä. Siksi odotushuoneen vastaanottotiskin takana istuva vastaanottoapulainen ei saanut olla liian nuori, muttei myöskään mikään ikäneito tai kuivakka nutturatäti. Paras valinta siihen toimeen oli joku näpsäkkä, kolmikymppinen typykkä, jollaisia virtasi Virosta ja Venäjältä kunnianhimon puna poskilla ja suomen kieli sujuvasti hallinnassa. Hänen tuli olla sopivasti muotitietoinen ja korkeissa koroissa luontevasti tipsuttava neitonen, muttei silti mikään irtoripsiä räpsyttelevä suttura, kyseessä oli sentään vakavasti otettava oikeusavun eteisaula, eikä mikään bordellin buduaari.

Sen vuoksi Sari irtisanoi muuton yhteydessä entisen sihteerinsä, jolle oli alkanut kertyä ikää ja sattua hajamielisyydestä johtuvia kömmähdyksiä. Hän maksoi naiselle puolen vuoden palkan ja reilun bonuksen, eikä rouva tuntunut

lähtöpassejaan harmittelevan. Tilalle hän otti moskovalaisen, punatukkaisen Olgan, jonka sai halvemmalla kuin entisen ja joka puhui venäjän lisäksi englantia ja hyvää suomea pikantilla aksentilla. Naisella oli erinomaiset suositukset ja työtodistukset, vaikka neiti Brosélius toki tiesi, ettei siellä kirjoitettuihin todistuksiin voinut varmasti luottaa. Niitä tärkeämpi seikka olikin Olgan hallittu haute couture, vilpitön hymy ja kaikin puolin varma olemus. Sekä heti työsuhteen alettua varmistunut tinkimätön ahkeruus ja ammattitaito, joihin Sari ihastui päivä päivältä enemmän – kuten siihen mainioon cappuccinoon, jota Olga keitti.

Oleellisin osa sitä avoimien pyyteiden teatteria oli silti Sarin oma habitus, johon kuului huoliteltu musta tai laivastonsininen jakkupuku, hillitty meikki ja hunajanvaaleissa hiuksissa huolettoman kevyt permanentti. Tyylikkäitä, kalliita koruja, muttei liikaa ja työpöydällä kompaktin kokoinen tietokone uusinta mallia, valkoinen tietysti. Itsellä aina viileän etäinen, mutta samalla paneutuvan empaattinen asenne, lempeän isosiskon opastava ote. Yli kaksikymmentä vuotta alalla olivat koulineet Sari Brosé-liuksen hallitsemaan sellaisia tyyliseikkoja, niistä oli tullut keskeinen osa hänen petoeläimen praktiikkaansa.

Tapaamisen ensimmäiset minuutit hänen tuli olla oman osaamisensa mallinukke, silkkisen paitapuseron parin avoimen ylänapin verran seksillä sipaistu. Sillä tavalla vihjaileva, että asiakas oli muutaman hetken vain mies, kunnes Sari ehti vakuuttaa hänet sanoilla, sympatialla ja ehdottomalla asiantuntemuksella. Kun sen sai onnistumaan, uskalsi helpostakin jutusta pyytää siivottoman suuren palkkion ja silti asiakas poistui hyvillä mie-

lin. Olihan mies silloin saanut niin kalliilta huoralta, että muistaisi sen lopun ikänsä ja mitähän mahtaisivatkaan keilaporukan pojat sanoa, kun hän ehtisi siitä tapaamisesta heille kertomaan.

Eikä asianajaja Brosélius halunnut enää edustaa naisia, he näkivät heti kaikkien niiden yhdeksän hunnun läpi, moittivat hänen taksaansa ylisuureksi ja valittivat kaikesta mahdollisesta. Yrittivät tinkiä jutun hoitoon liittyvistä kuluista ja tuhlasivat aikaa turhuuksiin, kun kovin usein halusivat oikeuden ratkaisusta muutakin hyvitystä kuin silkkaa käteistä tai kiinteää omaisuutta. Pahimmassa tapauksessa ne hylätyt tai mielestään jotain vääryyttä kokeneet madamet lähtivät peräämään oikeuden kautta jotain hämärää anteeksipyyntöä tai muuta tunnepuolen kostoa, päätöksistä valitettiin ja itsestäänselvät pikkuriidat pitkittyivät raastuvassa loputtomiin.

Joskus uransa alkuaikoina Sari oli ottanut hoitaakseen myös naisten riita-asioita, ja niiden taustalta löytyi lähes aina nuhruinen romanssi tai onneton parisuhde. Sellaisen lehtolapsena oli useimmiten jokin tökerö kavallus tai muu laiton menettely, rikottuja lupauksia ja väärennettyjä valtakirjoja. Pahimmassa tapauksessa Sari oli kerran joutunut vainoharhaisen mustasukkaisuusfarssin kolmanneksi pyöräksi ja kuukausia kestäneiden häirintäsoittojen kohteeksi. Siitä viisastuneena hän keskittyi nyttemmin lähinnä yritysten riita-asioihin ja kansainvälisen oikeuden tapauksiin. Niitä hoitivat lähes poikkeuksetta miehet, eikä kellään ollut pelissä muuta kuin mammonaa, särkyneet sydämet ja kyyneleiset posket eivät kuuluneet toimeksiantoon.

Miesten kanssa sujui kaikki muutenkin paljon helpommin, kunhan muisti, ettei lähtenyt voitetun jutun jälkeen asiakkaan kanssa sitä juhlistamaan. Sellainen oli nuorempana lipsahtanut muutaman kerran ilkeästi yksityiselämän puolelle ja varsinkin yhden Madeiran-matkan jälkeen hän käsitti mikä on huorahtavan epäammattimaista ja milloin polvet on syytä pitää ehdottomasti yhdessä. Kaikenlaisten tunnepuolen sotkujen lisäksi sellaisesta saattaisi tulla asianajajaliiton taholta seuraamuksia, ja tämä työ oli sittenkin Sari Broséliuksen Suuri Rakkaus, jota mikään humalassa vietetty rietas hotelliyö ei voisi koskaan korvata.

Se mies, joka nyt istuu hänen toimistossaan pöydän toisella puolella, ei ole sellainen uhka. Ne viettelykset, joihin Sari aiemmin hairahtui, olivat olleet poikkeuksetta sellaisia hunajakakkusia, ettei hän lainkaan ihmettele entistä itseään, vain pikkuisen kadehtii silloista uhkarohkeuttaan. Tämä Raimo Teräsvuori perintätoimisto Distraint Finlandista on sen sijaan jo ikämies, varmaan kuusissakymmenissä. Hänellä on huolellisesti parturoidut harmaat hiukset ja kaikkinainen sinisilmäisyys on vaihtunut paljon kokeneen kyyniseksi katseeksi jo ajat sitten. Kalliin näköinen puku, ehkä suorastaan Armani, lumivalkoinen kauluspaita ja ranteessa kultainen Rolex, tuskin mikään Tallinnasta ostettu kopio. Mies sanoo äänellä, josta arvaa, että käytöstapoihin kuuluvat hyvän päivän toivotukset on nyt vaihdettu ja siirrytään varsinaiseen asiaan.

– Toimeksiantajani on Pietarista ja haluaa toimia nimettömänä, siis koko ajan vain minun kauttani. Jos otatte

asian hoitaaksenne, Distraint Finland ja minä olemme jutussa kantajana ja hankin tarvittavia asiakirjoja sitä mukaa, kun sellaisia tarvitaan. Hän... he kääntyivät meidän perintätoimistomme puoleen, kun olemme hoitaneet paljon venäläisten velkasaatavia ja perintövaatimuksia ulkomailla ja etenkin EU:ssa. Tämä asia halutaan hoitaa niin vähällä huomiolla ja matalalla profiililla kuin suinkin, mutta tiettyä julkisuutta ei voine välttää. Sen kanssa toimitaan sitten tapauskohtaisesti, mutta voin luvata, että ainakaan keinovalikoiman suhteen ei tule raja vastaan.

Se on hämärästi sanottu, etenkin kun Sarilla ei ole aavistustakaan mistä on kysymys. Jotta koko neuvottelu ei menisi pelkäksi usvaan ammuskeluksi, hän päättää selventää tilannetta.

– Myös tämä keskustelu kuuluu tietenkin vaitiolovelvollisuuteni piiriin, koska veloitan joka tapauksessa neuvottelupalkkion. Siksi en voi kertoa kenellekään mitään siitä, mitä me tässä puhumme. Toisaalta en voi tietenkään suostua ottamaan teitä tai edustamaanne henkilöä varsinaiseksi asiakkaaksi ennen kuin tiedän, ettei kyse ole mistään sellaisesta, joka saattaisi vaarantaa toimistoni maineen. Entä kuinka te yleensäkään päädyitte minuun?

– Sain vapaat kädet valita mieleiseni lakimiehen viemään asiaa eteenpäin. Ainoat ehdot olivat, että tämän pitää olla perehtynyt omistusoikeuteen, olla suomalainen ja nainen. Omiakin lakimiehiä meillä Distraintilla tietysti on, mutta vain yksi heistä on varsinainen asianajaja – siis liiton jäsen. Mutta hän on keskittynyt tekijänoikeuksiin, eikä niiden suhteen ole tässä tapauksessa mitään epäselvyyttä.

Jokin saa Teräsvuoren hymyilemään monimielisesti, ilmeisesti sisäpiirin vitsin ydin voi jäädä myös sen kertojan sisälle. Hän ottaa salkustaan paksun kansion, varmaan ainakin kaksisataa sivua, jysäyttää sen Sarin eteen pöydälle ja laskee kämmenensä suojelevasti kansion päälle.

– Nämä selvitykset ovat sekä lainvoimaisia että yksiselitteisiä. Taulun oikeasta omistajasta ei ole mitään epäilystä, mutta kun se on parhaillaan käytössä julkisessa tilassa, on vaateen kanssa tulossa varmasti jonkin verran vaikeuksia.

– Nainen? Miksi nainen?

– Sitä minä en tiedä. Mutta se oli ehdoton vaatimus. Ja kun te olette jo jonkinlainen legenda tämän tapaisissa jutuissa, haluan tähän nimenomaan teidät.

Imartelu kannattaa aina, vaikka olisi vain osa neuvottelutaktiikkaa.

– Taulun?

– Niin. Se on tällä hetkellä täällä Suomessa, mutta se halutaan palauttaa oikealle omistajalleen Venäjälle. Kustannuksista välittämättä. Vain aikaa on rajoitetusti, päätös tai ainakin lupaus oikeuskäsittelyn alkamisesta halutaan mieluiten pääsiäiseen mennessä. Tänä vuonna pääsiäissunnuntai on maaliskuun 27., joten onhan tässä siihen melkein kaksi kuukautta.

Sellainen kuulostaa Sari Broséliuksesta suloiselta, ”kustannuksista välittämättä”. Ulkona sataa sakeasti vetistä räntää, vaikka on helmikuu. Ikkunaan vihmoo märkiä nuoskarantuja, eduskuntataloa tuskin näkee. Vesi valuu pieninä purosina pitkin lasia ja tekee siihen vaihtuvia fraktaalikuvioita, tarinoita tarinoiden sisään.

– Juttujononi on hyvin ruuhkainen juuri tällä hetkellä. Vaikka nuo Teidän paperinne olisivat kuinka perusteellisia, eikä taustatyötä tarvittaisi paljon, en mitenkään voi luvata edes käsittelyn alkamispäivää niin nopeasti. Lisäksi on helppo arvata, että teoksen nykyinen omistaja riitaannuttaa vaatimuksen. Kenen maalaama taulu se on? Kuka sen tällä hetkellä omistaa?

Epäröiden Teräsvuori nostaa kätensä kansion päältä ja katsoo Saria silmiin.

– Tekö siis otatte asian hoitaaksenne?

– Kuten sanottu, voin vastata vasta sitten, kun tunnen asian tarkemmin.

On päädytty pelaamaan kuningatargambiittia, jossa mustan on aika lyödä valkoinen sotilas tai menetettävä se.

– Järnefeltin.

– Eero Järnefeltin?

– Niin. Maisema Kolilta.

– Niitähän on vaikka kuinka paljon, isoja ja pieniä, luonnoksia ja valmiita, grafiikkaakin. Olin opiskeluaikoinani kesätöissä Bukowskin taidekaupassa ja siellä oli Järnefeltin Koli-maisemia esillä useampia. Eivätkä ne kaikki olleet edes kovin hintavia. Kuka tämän nimenomaisen omistaa?

– Suomen Matkailuliitto. Tai väittää omistavansa, mitään pitäviä todisteita heillä ei väitteensä tueksi ole. Mutta asianomistajallani sellainen on, tässä kansiossa melko päällimmäisenä. Se on alkuperäinen kauppakirja taulun ostosta Berliinin matkailunäyttelystä 1911 ja luovutustodistus sen silloiselta ostajalta tyttärelleen 16-vuotislahjaksi. Hän, tämä tytär siis, lähetti sen ja muutakin

irtaimistoa Suomeen vuonna 1912 ja oli ilmeisesti suunnittelemassa muuttoa tänne. Miksi kukaan ei tullut pääteasemalta niitä hakemaan, on epäselvää, mutta Valtion Rautatiet varastoi tavarat suoraan junasta yhteen Töölön makasiineista. Siis niistä, jotka purettiin tuosta Musiikkitalon tieltä kymmenisen vuotta sitten. Ne olisivat näkyneet tähän, ellei noita vastapäisiä taloja olisi.

– Minä muistan ne. Sellaisia punatiilisiä.

– Niin. Osittain myös puurakenteisia. Siellä se oli varastoituna, kunnes vähän yllättäen siirrettiin nykyiselle paikalleen. Ilmeisesti Suomen Matkailijayhdistys, jonka niminen Suomen Matkailuliitto vielä silloin oli, uskoi olevansa sen oikea omistaja, kun mitään rahtikirjoja ei löytynyt ja lähettäjää tai vastaanottajaa ei siksi tavoitettu. Yhden arvelun mukaan taulu on ollut merkittynä jonkun junassa matkustaneen matkatavaraksi, joka sinänsä olisi omituista, kun sen kokoinen esine kokoon käärittynäkin vaatii tavaravaunussa ison tilan. Etenkin sen ajan tavaravaunussa. Ilmeisesti koko kuljetukseen liittyy monenlaista vilunkia ja rahtimaksujen välistävetämistä ja joku, tai jotkut ovat sitten yrittäneet peitellä jälkiään. Taulu oli myyty Berliinissä edusmiehelle, mutta mistä summasta ja kenelle rahat menivät, ei käynyt selväksi useammassakaan tutkimuksessa. Siitä voi päätellä, ettei Rautateillä oltu tietoisia koko kaupasta ja kun maalaus sitten löytyi heidän makasiineistaan, he varmaan ajattelivat, että asiassa oli vain jokin sekaannus ja taulu oli heidän. Uskoivat kai, että se oli vain tullut vähän viiveellä Berliinin näyttelystä ja eihän siinä mitään vahinkoa ollut päässyt tapahtumaan. Arvelivat varmaan, että ainahan taulun

olisi tarpeen vaatiessa voinut ottaa alas jos joku olisi tullut sitä kyselemään. Sen sijaan he eivät tienneet, että paperit, joiden kopiot ovat tässä, olivat vielä vallankumouksen jälkeenkin pietarilaisen tai siis leningradilaisen politrukin kassakaapissa selvitystä odottamassa ja...

Asiayhteyksiä kytkevä aavistus saa Sarin puuttumaan Teräsvuoren historiakatsaukseen.

– Missä se maalaus nyt on?

Taas mies vaikenee, vuodet ovat ilmeisesti vieneet häneltä kokonaan luottamuksen kyvyn. Toisaalta hänen täytyy käsittää, että tämä kynnys on ylitettävä tai jätettävä koko asia sikseen.

– Tuossa rautatieasemalla, Eliel-ravintolan seinällä.

Jos silkasta epäuskosta voi nauraa, sellaiseen nauruun Sari ratkeaa. Koko juttu on saanut niin järjettömän käänteen, että sen täytyy olla hänen kollegoidensa suunnittelema kuje tai jonkin televisiokanavan väkinäinen piilokamera. Mutta Teräsvuori istuu pöydän toisella puolella yhtä totisena kuin ennenkin, hieman kiusaantuneempana vain, eikä mistään pilkistä kätketyn kameran linssiä. Pitää siis olla ottavinaan sanottu todesta ja saatava tyrskähtely hallintaan.

– Sehän on maalattu siihen seinään. Miten se olisi koskaan voinut kulkea junissa tai olla jossain varastossa?

– Ei. Kyllä se on ihan normaalisti kankaalle maalattu.

– Sen kokoinen? Sehän on jotain... siis vähintään siis...

– Mutta kangas se silti on.

– Onko tämä jokin pila? Jotain Halisen ja Westerlundin toimiston huonoa huumoria? Tai Liisa Kotilaisen punomaa pajunköyttä?

Nimet eivät sytytä mitään jarruvaloja Teräsvuoren silmissä, hän vain katsoo Saria ja näyttää odottavan, että palattaisiin asialliseen keskusteluun. Niin tolkuttoman taustatarinan kohdalla se on paljon vaadittu, arkisen ymmärryksen akvaarioon on tullut vuotava halkeama ja Sari on kala sen sameassa vedessä.

– Ei, tämä ei ole mitään pilaa. Arvaan, että Teistä tämän laatuinen vaatimus tuntuu kohtuuttomalta, mutta kuten jo sanoin, taulun omistusoikeudesta ei ole mitään epäselvyyttä.

– Mutta eihän niin suurta teosta kannata kenenkään vaatia omakseen. Mihin sellaisen saisi edes esille? Puhumattakaan siitä, miten sen siirtäminen loukkaisi kaikkia suomalaisia, sehän olisi suorastaan sodanjulistus. Samoin se mainitsemanne Suomen Matkailuliitto ja varsinkin Valtion Rautatiet ryhtyisivät varmaan melkoisiin vastatoimiin ja oikeuskäsittely kestäisi...

Mies keskeyttää, hänen ääneensä on livahtanut ärtymyksen särö.

– Niin, mutta juuri sehän on Teidän työtänne, eikö olekin? Siksihän me olemme tässä? Maalauksen omistuksen itselleen hankkinut asiakkaamme on sitä paitsi rakentamassa yli sadan huoneen huvilaa Mustanmeren rannalle ja sen juhlasali on suurempi kuin se ravintola, missä taulu on nyt.

Siinä kohdassa Sarin on päästävä ylös tuolistaan, hän käveli aina kun kirkas ajatusten virta rämettyi upottavaksi sekavuuden suoksi. Yleensä hän halusi säilyttää asiakkaaseensa jatkuvan katsekontaktin, mutta nyt hän kääntyy katsomaan ikkunasta kohteliaisuudesta piittaamatta. On perjantai ja kello yli kolmen, kadulla kulkee paljon ih-

misiä. Vain muutamalla on sateenvarjo, suomalainen ei käytä sellaista jos sade on edes jossain määrin lunta ja kalenterissa talvikuukausi. Hämärtää, autojen ajovalot heijastuvat räntäisestä kadun pinnasta.

Ilmeisesti hän viivähtää mietteissään liian kauan, sillä Distraint Finlandin edusmies jatkaa.

– Voin jättää nämä paperit Teille, sanotaan nyt vaikka torstaihin saakka, niin saatte hyvän käsityksen siitä, miten selkeä tapaus tämä on. Kaikki asiakirjat on oikeiksi vahvistettu, muutamat jopa berliiniläisen ja pietarilaisen notaarin toimesta. Venäjänkieliset ja saksalaiset tekstiosat on käännetty suomeksi, englantia varmaan ymmärrättekin, mutta myös ne voidaan kääntää jos haluatte. Varsinaisesti teitä tarvitaan vain oikomaan suomalaisen ja Euroopan Unionin oikeuskäytännön mutkia, täällähän se ei suju pelkillä voitelurahoilla. Joka sinänsä on osuva ilmaisu, kun kone toimii aina parhaiten hyvin voideltuna. Toiveena on, että te löydätte jonkin legitiimin oikopolun kaikkien oikeusasteiden ja valitusmenettelyiden ohitse. Tai ainakin tavan kiiruhtaa päätöstä, joka kaikissa tapauksissa voi olla vain yhdenlainen. Oleellista olisi, että Järnefelt ehdittäisiin restauroida ja saataisiin sen jälkeen ripustettua asiakkaan huvilaan kun se avataan lokakuussa 2017. Se on tärkeä ajankohta, kun silloin tulee sata vuotta siitä kun...

Teräsvuori ei jatka lausettaan loppuun vaan nousee ja koputtaa etusormellaan kansiota.

– Paperit ovat tietysti vain kopioita, mutta toivon silti, että ette hukkaa niitä. Maksan toki myös pelkästä konsultoinnista jos ette jostain syystä halua ottaa jut-

tua. Mutta jos otatte, palkkio on satatuhatta euroa riippumatta oikeuden päätöksestä ja jos päätös on toivotunlainen, saatte vielä satatuhatta lisää. Ne voidaan maksaa mille tahansa tilille, mihin maahan haluatte ja valitsemallanne valuutalla. Tietysti myös ilman kuittia, ainakin pääosin, jollette sitten välttämättä halua maksaa isoa veroa.

Hän sanoo sen niin asiallisen liikemiesmäisesti, ettei se kuulosta lainkaan harmaan talouden kavaluudelta. Pikemminkin järjestelyn tarkoituksena on vain huolehtia siitä, ettei mikään ulkopuolinen taho pääse haukkaamaan kohtuutonta siivua piirakasta, jota he ovat siinä omin käsin leipomassa.

Palkkio tuntuu silti epäilyttävän suurelta, etenkin jos asia todella on niin itsestään selvä kuin Teräsvuori antaa ymmärtää. Hyvin tuottava, halpa ja ilmainen ovat sanoja, joita Sari on oppinut karttamaan vaistomaisesti, tuntemaan villin ketun epäluuloa myrkytettyjen lihasyöttien äärellä. Himo ja ahneus sumentavat helposti harkinnan, eikä niitä saa koskaan päästää neuvottelupöytään.

– Eikö niin suurella summalla voisi ihan vain ostaa sen taulun? Tai teettää siitä oikein hyvän jäljennöksen? Vai aikovatko venäläiset pala palalta haalia isolla rahalla kaiken sen, mitä eivät sodassa aseilla saaneet?

– Tähän liittyy seikkoja, joiden takia kumpikaan vaihtoehto ei käy päinsä. Toisaalta on kysymys periaatteesta – omistaja on omistaja, vaikka olisikin toisen maan kansalainen. Myöskään mikään jäljennös ei käy ja alkuperäiselle on jo alettu hakea määräystä, joka kieltää kaikki kopiointioikeudet sen suhteen. Mutta siitä Teidän ei tarvitse huolehtia, taulun laillinen palauttaminen varsinai-

selle oikeudenhaltijalle riittää. Siinäkin lienee riittävästi haastetta?

– Haastetta? Jos tällaista vaatimusta lähtee ajamaan oikeudessa, saa taatusti vastaansa sellaisen arsenaalin, että se murskaa tällaisen pienen toimiston raskaalla katepillarilla. Minulla kun ei ole edes avustajaa, jollei vastaanoton tyttöä sellaiseksi laske. Hän taas osaa kyllä vastata puhelimeen, pitää asiani järjestyksessä ja keittää hyvää kahvia, mutta tässä asiassa hänestä ei olisi juurikaan apua. Siksi uskon, että joudun vastaamaan...

Sen pidemmälle Distraint Finlandin edusmies ei häntä päästä.

– Perehtykää nyt asiaan näin aluksi edes siihen torstaihin saakka. Tulen sitten uudestaan, sanotaan esimerkiksi kello kaksitoista?

Juuri silloin Sarilla on parin tunnin tauko istuntojen välissä ja vastentahtoisesti hän nyökkää, vaikka samalla tuntuu omituisesti siltä, että Teräsvuori on selvillä hänen aikatauluistaan.

– Huomaatte kyllä heti, miten perusteellinen taustatyö tässä on jo tehty. Ja jos kaipaatte avustajia, me toimitamme teille sellaisia. Puhumme siis uudestaan ensi viikolla ja minä luulen, että silloin te ette enää epäröi.

Hän astuu askeleen Saria kohti ja poimii povitaskustaan nahkaisen käyntikorttikotelon. Ottaa sieltä yhden, jonka ojentaa hänelle, laadukas helmenharmaa rasteripahvi hohtaa himmeästi.

– Ylin numero on toimistoomme täällä ja sitä seuraava Pietarin toimipisteeseen. Niihin ei kylläkään kannata soittaa, kun ramppaan niin paljon Helsingin

ja Pietarin väliä, että usein molemmissa päissä sanotaan, että olen matkoilla. Muutenkin keskus on aika ruuhkainen nykyään, kun näitä vaateita on enemmän kuin käsittelemään ehtii. Parhaiten minut tavoittaa siitä matkapuhelimesta ja jos olen varattu, soitan heti vapauduttuani takaisin. Tietenkin voi aina laittaa myös tekstiviestin.

Sitten Raimo ryhtyy totisen setämäiseksi.

– Näin vähän vanhempana antaisin sellaisen neuvon, että tämä kanne, kunhan se nyt saadaan kanteeksi saakka, kannattaa ottaa ajettavakseen. Me haluamme maan parhaan ja te saisitte sekä rahaa että mainetta, etenkin jos voitatte oikeudessa. Olen varma, että jos se taho, jota tässä edustan, on Teihin tyytyväinen, elämänne muuttuu kokonaan. Jopa enemmän kuin osaatte tällä hetkellä kuvitellakaan.

Yleensä Sarin itseluottamus ei huojahtele kenenkään seurassa, mutta jokin tässä Teräsvuoressa on niin järkähtämätöntä, että hetken hän on vain pikkutyttö isän puhuttelussa. Sen tuokion ajan asianajaja Sari Brosélius kokee hämmentävää epävarmuutta, jollaisen yli luuli päässeensä vuosia sitten. Apupyörät on varoittamatta irrotettu hänen lastenpyörästään ja äsken niin tuttu pihamaa on äkkiä vaaroja täynnä.

Eikä hän ehdi palata arkiroolinsa haarniskaan, kun mies jo lähtee. Jollain tavalla todellisuus on muuttunut muuksi, eikä sitä saa enää entiselleen vain tekemällä totutut liikkeet. Koko hänen tilava toimistonsa tuntuu äkkiä pienemmältä ja tihenevä räntäsade viimeisten aikojen vitsaukselta.

Ikkunasta Sari näkee miten Raimo Teräsvuori kiiruhtaa kaulukset pystyssä kohti saniaisenvihreää Jaguaria, joka on pysäköity osittain jalkakäytävälle. Joku avaa miehelle oikean puoleisen etuoven auton sisältä, paljaasta käsivarresta ja rannerenkaasta päätellen nainen.

ROMAANI
VALKOISESTA
AHNEUDESTA JA
MUSTASTA TAIKUUDESTA

Asianajaja Sari Broséliukselle tarjotaan yllättävää toimeksiantoa: on selvinnyt, että Helsingin rautatieasemalla oleva Eero Järnefeltin maalaus on venäläisomistuksessa – ja nyt se halutaan viedä rajan taakse. Selvittäessään asiaa Brosélius tekee VR:n arkistoista yllättävän löydön, jonka avulla hän voisi turvata loppuelämänsä. Mutta se vaatisi lain toiselle puolelle astumista.

Awaale Valonsuu on somalialaistaustainen kaksikymppinen suomalaismies, joka pitää divaria, on käynyt armeijan ja rakastaa grilliruokaa. Selviää, että Awan sukulaiset ovat sekaantuneet toimintaan, joka uhkaa läntisen maailman vakautta. Ellei hän auta viranomaisia, hänen oma asemansa Suomessa on vaarassa. Hänen henkensä on sitä joka tapauksessa.

Kuparitalo kertoo vauhdikkaan ja monitasoisen tarinan uskonnosta, kotimaasta, terrorismista ja riivaajista, joita meissä kaikissa asuu.

#kirja
WWW.KIRJA.FI

9 789510 415047

84.2 ISBN 978-951-0-41504-7

1878 WSOY